

منشور توسعه فرهنگ قرآنی

مصوب جلسات ۶۴۳ مورخ ۸۸/۲/۲۲
شورای عالی انقلاب فرهنگی

همراه با آخرین تغییرات مصوب در جلسات:

- ۶۵۱ مورخ ۸۸/۸/۵، ۷۳۴ مورخ ۹۲/۲/۳۱، ۷۱۷ مورخ ۹۱/۸/۲.
- ۶۷۳ مورخ ۸۹/۸/۴، جلسه ۶۶۴ مورخ ۸۹/۳/۱۸
- ابلاغی به شماره ۸۸/۴۲۵۱/دش و تاریخ ۰۷/۰۶/۱۳۸۸

بِسْمِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿ إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ ﴾

سوره مبارکه اسراء، آیه ۹

مقدمه

دستیابی به جامعه‌ای متمسک به قرآن و عترت و برخوردار از ایمان و عمل صالح، تحقق اندیشه‌های معمار بزرگ انقلاب اسلامی عَلَيْهِ السَّلَام و رهنمودهای مقام معظم رهبری رَحْمَةُ اللَّهِ در گسترش فرهنگ حیات بخش قرآن کریم، و ارتقای ایران به کشوری توسعه یافته با هویتی اسلامی- انقلابی، در گرو عزم ملی و اراده هماهنگ مدیران ارشد نظام برای توسعه فرهنگ قرآنی است. فرهنگی که باید متأثر از قرآن و حاکم بر بینش‌ها، نگرش‌ها و رفتارهای فردی و اجتماعی بوده و در کلیه سطوح سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی نظام جمهوری اسلامی جاری باشد. بدین منظور، منشور توسعه فرهنگ قرآنی، که مبین منویات نظام مقدس جمهوری اسلامی در مواجهه با تعالیم قرآن، در مقام علم، اعتقاد و عمل در سطح ملی و بین‌المللی است، به شرح مواد آتی به تصویب می‌رسد.

ماده ۱ < اهداف

۱. ایجاد هماهنگی بین دستگاه‌های دولتی، مؤسسات و گروه‌های فعال غیردولتی در جهت هم‌افزایی و ارتقاء فعالیت‌های قرآنی در سطح ملی و بین‌المللی
۲. تقویت ایمان و اعتقاد به قرآن کریم و تمسک به تعالیم آن
۳. تعمیق معرفت و تعمیم فهم و درک قرآن کریم
۴. ارتقاء التزام عملی به قرآن کریم در ابعاد فردی و اجتماعی
۵. تحقق فرهنگ قرآنی در نظام مدیریت، تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی کشور
۶. توسعه مهارت‌های روان‌خوانی، صحیح‌خوانی و درک معنای آیات قرآن کریم در میان اقشار مختلف جامعه به ویژه کودکان و نوجوانان
۷. تقویت و گسترش انس با قرآن کریم در اقشار مختلف جامعه
۸. ترویج آیات و مفاهیم قرآن کریم در حوزه فرهنگ عمومی (نمادسازی و تبلیغات رسانه‌ای و محیطی، محاورات و ...)

ماده ۲ < سیاست‌ها و راهبردهای توسعه فرهنگ قرآنی

۱. توجه جدی به اصل جدایی ناپذیری قرآن کریم و اهل بیت علیهم‌السلام در کلیه فعالیت‌های قرآنی
۲. اولویت‌بخشی به توسعه فرهنگ قرآنی در مهندسی فرهنگ، مهندسی فرهنگی و مدیریت فرهنگی کشور
۳. توسعه نظریه‌پردازی در نظام‌های فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و سیاسی مبتنی بر فرهنگ و معارف قرآنی
۴. توسعه مشارکت حداکثری مردم در فعالیت‌های قرآنی و تقویت نقش حمایتی و پشتیبانی دولت در گسترش فرهنگ قرآنی در داخل و خارج از کشور

۵. تأکید بر گسترش درک عموم مردم از مفاهیم، زیبایی‌ها و لذات معنوی قرآن کریم از طریق انس و ارتباط مستمر با آن
۶. اهتمام ویژه به توسعه فرهنگ قرآنی در میان اقشار تأثیرگذار (مدیران، نخبگان، فرهیختگان و گروه‌های مرجع) در داخل و خارج از کشور
۷. اِبتِنای حداکثری فعالیت‌های قرآنی بر مطالعه، کارشناسی و تحقیق شایسته
۸. هدایت فرآیندهای آموزشی، پژوهشی و تبلیغی ترویجی قرآنی به سمت کاربردِ کردن تعالیم قرآنی در زندگی فردی و اجتماعی
۹. بهره‌گیری حداکثری از ظرفیت حوزه‌های علمیه در توسعه فرهنگ قرآنی
۱۰. ارتقابخشی نظام تعلیم و تربیت، نظام رسانه‌ای، نظام تبلیغات دینی و سایر نظام‌های مؤثر، با الهام از تعالیم قرآن کریم
۱۱. ساماندهی و هماهنگ کردن دستگاه‌ها، نهادها و بخش‌های مؤثر کشور و فراهم کردن زمینه‌های یادگیری و رشد سازمانی جهت هم‌افزایی توان، تجربه و ارتقاء سطح آنها در توسعه فرهنگ قرآنی

ماده ۳ ▶ به منظور پیشبرد و اجرایی شدن اهداف، سیاست‌ها و راهبردهای منشور توسعه فرهنگ قرآنی در داخل و خارج از کشور و تحقق عزم ملی برای توسعه تمسک و اعتصام به قرآن کریم در همه عرصه‌ها، شورای تخصصی توسعه فرهنگ قرآنی، که از این پس در مواد آتی به اختصار شورای تخصصی نامیده می‌شود، زیر نظر شورای عالی انقلاب فرهنگی تشکیل می‌شود.

ماده ۴ ▶ **وظایف شورای تخصصی**

۱. تهیه و تصویب شاخص‌های توسعه فرهنگ قرآنی و تصویب شاخص‌های ارزیابی و نظارت بر فعالیت‌های قرآنی

۲. بررسی و پیشنهاد چگونگی حاکم کردن اصول و مبانی قرآنی در برنامه‌های توسعه بلندمدت و میان‌مدت کشور به سازمان‌ها و نهادهای تصمیم‌گیر
۳. بررسی و بازنگری مأموریت‌ها و وظایف قرآنی دستگاه‌های دولتی و عمومی، شوراها و ستادها و سایر مجامع قرآنی و ارائه به شورای عالی انقلاب فرهنگی به منظور تصویب
۴. زمینه‌سازی و پیگیری تحقق رهنمودها و مطالبات رهبر معظم انقلاب اسلامی در حوزه قرآن کریم
۵. طراحی و ایجاد بانک‌های اطلاعاتی مورد نیاز در موضوع وظایف مرکز
۶. ایجاد سازو کارهای لازم اط فضای مجازی جهت استفاده حداکثری در مراحل آزمون‌ها قرآنی.
۷. اتخاذ تدابیر لازم برای توانمندسازی و جلب مشارکت بخش مردمی و تقویت نقش حمایتی دولت در جهت توسعه فرهنگ قرآنی
۸. اتخاذ تدابیر لازم برای گسترش فرهنگ وقف در امور قرآنی و بهره‌گیری حداکثری از موقوفات کشور در این زمینه
۹. ارزیابی و نظارت بر عملکرد دستگاه‌ها و نهادهای دولتی و غیردولتی
۱۰. شناسایی نیازها، محدودیت‌ها و موانع توسعه فرهنگ قرآنی و استفاده از ظرفیت‌ها برای رفع آنها از طریق مراجع ذیربط در داخل و خارج از کشور
۱۱. تدوین اولویت‌ها و جهت‌گیری‌های کلان بودجه فعالیت‌های قرآنی و ارائه آن به شورای عالی انقلاب فرهنگی
۱۲. برنامه‌ریزی برای تأمین و توسعه منابع انسانی مورد نیاز حوزه‌های مختلف امور قرآنی و کیفیت بخشی منابع انسانی موجود
۱۳. برنامه‌ریزی لازم برای طراحی سامانه‌های آماری و شبکه‌های اطلاع‌رسانی امور قرآنی

ماده ۵ < اعضای شورای تخصصی

۱. دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی (رئیس شورای تخصصی)
۲. وزیر آموزش و پرورش
۳. وزیر علوم، تحقیقات و فناوری
۴. وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی
۵. وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی^۱
۶. وزیر ورزش و جوانان^۲
۷. رئیس بنیاد ملی نخبگان^۳
۸. معاون توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور^۴
۹. رئیس نهادهای قرآنی وابسته به دفتر مقام معظم رهبری یا نماینده وی^۵
۱۰. نماینده شورای عالی حوزه‌های علمیه
۱۱. رئیس سازمان تبلیغات اسلامی
۱۲. رئیس دفتر تبلیغات اسلامی
۱۳. رئیس سازمان اوقاف و امور خیریه
۱۴. رئیس سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی
۱۵. نماینده رئیس سازمان صدا و سیما
۱۶. نماینده کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی

---

۱. شورای عالی انقلاب فرهنگی در جلسه ۶۵۱ مورخ ۸۸/۸/۵، بر اساس مصوبه مورخ ۸۸/۶/۲۴ شورای معین شورای عالی انقلاب فرهنگی، الحاق این بند را تصویب کرد.

۲. شورای عالی انقلاب فرهنگی در جلسه ۷۳۴ مورخ ۹۲/۲/۳۱، بنا به پیشنهاد مورخ ۹۱/۱۰/۲۰ شورای توسعه فرهنگ قرآنی الحاق این بند را تصویب کرد.

۳. شورای عالی انقلاب فرهنگی در جلسه ۷۳۴ مورخ ۹۲/۲/۳۱، بنا به پیشنهاد مورخ ۹۱/۱۰/۲۰ شورای توسعه فرهنگ قرآنی الحاق این بند را تصویب کرد.

۴. شورای عالی انقلاب فرهنگی در جلسه ۷۱۷ مورخ ۹۱/۸/۲، الحاق این بند را تصویب کرد.

۵. شورای عالی انقلاب فرهنگی در جلسه ۶۷۳ مورخ ۸۹/۸/۴، بر اساس پیشنهاد مورخ ۸۹/۴/۲۲ دبیر شورای توسعه فرهنگ قرآنی، تکمیل این بند را تصویب کرد.

۱۷. نماینده کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس شورای اسلامی^۶
۱۸. رئیس نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها^۷
۱۹. رئیس جامعه‌المصطفی العالمیه^۸
۲۰. قائم مقام وزیر کشور در امور اجتماعی و فرهنگی^۹
- ۲۱-۲۳. سه نفر صاحب نظر در امور قرآنی به انتخاب و تأیید شورای تخصصی از میان شش نفر صاحب نظر پیشنهادی اتحادیه تشکل‌های مردم نهاد قرآنی^{۱۰}
- ۲۴-۲۶. سه نفر صاحب نظر در امور قرآنی به انتخاب و تأیید شورای تخصصی^{۱۱}
۲۷. دبیر شورای تخصصی^{۱۲}

تبصره دبیر شورای تخصصی توسط رئیس شورای تخصصی برای سه سال انتخاب می‌شود و انتخاب مجدد وی برای دوره‌های بعد بلامانع است.

ماده ۶ دبیرخانه شورای تخصصی برای پیگیری تمامی امور مربوط به شورای تخصصی، در دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی تشکیل و نمودار

تشکیلاتی و سازمانی آن توسط رئیس شورای تخصصی تصویب می‌شود.

۶. شورای عالی انقلاب فرهنگی در جلسه ۶۵۱ مورخ ۸۸/۸/۵، بر اساس مصوبه مورخ ۸۸/۶/۲۴ شورای معین شورای عالی انقلاب فرهنگی، الحاق این بند را تصویب کرد.
۷. شورای عالی انقلاب فرهنگی در جلسه ۶۶۴ مورخ ۸۹/۳/۱۸، بر اساس مصوبه مورخ ۸۹/۲/۲۱ شورای معین شورای عالی انقلاب فرهنگی، الحاق این بند را تصویب کرد.
۸. شورای عالی انقلاب فرهنگی در جلسه ۷۳۴ مورخ ۹۲/۲/۳۱، بنا به پیشنهاد مورخ ۹۱/۱۰/۲۰ شورای توسعه فرهنگ قرآنی الحاق این بند را تصویب کرد.
۹. شورای عالی انقلاب فرهنگی در جلسه ۷۴۲ مورخ ۹۲/۱۲/۶ بنا به پیشنهاد مورخ ۹۲/۹/۱۸ قائم مقام وزیر کشور در امور اجتماعی و فرهنگی الحاق این بند را تصویب کرد.
۱۰. شورای عالی انقلاب فرهنگی در جلسه ۷۳۴ مورخ ۹۲/۲/۳۱، بنا به پیشنهاد مورخ ۹۱/۱۰/۲۰ شورای توسعه فرهنگ قرآنی الحاق این بند را تصویب کرد.
۱۱. شورای عالی انقلاب فرهنگی در جلسه ۷۳۴ مورخ ۹۲/۲/۳۱، بنا به پیشنهاد مورخ ۹۱/۱۰/۲۰ شورای توسعه فرهنگ قرآنی الحاق این بند را تصویب کرد.
۱۲. شورای عالی انقلاب فرهنگی در جلسه ۶۶۴ مورخ ۸۹/۳/۱۸، بر اساس مصوبه مورخ ۸۹/۲/۲۱ شورای معین شورای عالی انقلاب فرهنگی، الحاق این بند را تصویب کرد.

ماده ۷ < کمیسیون های تخصصی

با توجه به ماهیت قابل تفکیک فعالیت های قرآنی در حوزه های آموزش عمومی، آموزش عالی، پژوهش و تبلیغ و ترویج قرآنی و به منظور ایجاد هماهنگی بین دستگاه های مرتبط با هر حوزه، کمیسیون های سه گانه تخصصی، زیر نظر شورای تخصصی توسعه فرهنگ قرآنی و با عناوین ذیل تشکیل می شود:

۱. کمیسیون توسعه آموزش عمومی قرآن
۲. کمیسیون توسعه پژوهش و آموزش عالی قرآنی
۳. کمیسیون توسعه فعالیت های تبلیغی ترویجی قرآنی

تبصره < شرح وظایف و ترکیب اعضای کمیسیون های سه گانه فوق، توسط

شورای تخصصی تعیین خواهد شد.

ماده ۸ < روند کار شورای تخصصی

۱. مسائل و طرح های مورد نظر شورای تخصصی، ابتدا در کمیسیون های تخصصی، مطالعه و بررسی شده و پس از تعیین اولویت، در جلسات شورای تخصصی مورد بحث و اظهار نظر قرار می گیرد.
۲. مصوبات شورای تخصصی با امضای رئیس شورای تخصصی جهت اجرا به دستگاه های ذیربط ابلاغ می شود.
۳. در موارد نیاز، مصوبات و تصمیمات شورای تخصصی برای تصویب نهایی به شورای عالی انقلاب فرهنگی ارائه می شود.

ماده ۹ < مصوبات شورای تخصصی توسعه فرهنگ قرآنی برای کلیه

دستگاه های دولتی و عمومی و مؤسسات مردمی لازم الاجرا است.

ماده ۱۰ < این مصوبه در ۱۰ ماده و دو تبصره در جلسه ۶۴۳ مورخ ۲۲/۲/۸۸

شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب رسید.